

„Danferen.“
 et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,
 udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
 Blair, Nebr.

„Danferen“ udkommer hver Onsdag og Lørdag.
 Pris pr. Aargang i de Forenede Stater \$1.50; til Ubladet \$2.00.
 Bladet betales i Forstud. Bestilling, Betaling, Adressforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
 Blair, Nebr.

Redaktør: Harald Jensen.

Entered at the Post Office at Blair, Nebr., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danferen“
 bliver sendt til Subskribenter, indtil udtrykkelig Oplysning modtages af Udbydere og al Gæld er betalt, i Overensstemmelse med de Forenede Staters Postlove.

Naar Læserne besvare sig til Følt, der advært i Bladet, enten for at lade hos dem eller for at lade Oplysninger om det advært, bedes de altid omtale, at de lade Anværsmentet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Maskinernes Tid.
 (Efter Fr. Raumann.)
 (Efter „Kirkebladet“ (dansk).
 Indsendt af Pastor J. M. Hansen.)

Enhver Tid har en Følelse af, at Menneskehedens netop nu er i Færd med et omdannelse; men de Omraader, paa hvilke man iagttager denne Omdannelse, og den Følelse, hvormed den føles af Folkets store Mængde, er meget forskellige. Nu til Dags forandres ikke blot de højere Stanners Synsret, men Livet og Livsopfattelsen forandres fra neden af og op efter. En gammel fast Folketradition hæver sig ligesom Jfen om Foraaret, som om den vilde gaa i Stykker; endnu have Plagerne ikke begyndt at drive, men man føler, at saaledes som det er, kan det ikke blive ved at være. Gamle Stænder og gamle Partier er mere; gamle Hoveder fortaarer ikke Tiden mere. Hvad er Aarsagen til denne Forandring? Aarsagen er ikke en enkelt. Livet er aldrig saa simpelt, at en eneste Formel er tilstrækkelig til dets Fortklaring. Men en Hovedaarsag er **M a s k i n e n**.

Naar vi i denne Sammenhæng taler om Maskinen, saa tænker vi paa hele den moderne Tegnits Fremstrid. Og saa Telegraf, og saa „elektrisk Overførelse“, og „sammenpresset Luft“ er i denne Forstand „Maskine“.

Et halvt Aarhundrede har frembragt kampemæssige Forandringer. I 1838 sejlede det første Dampskib over Verdenshavet, og nu bliver Oceanet regelmæssig gennemløbet af store Dampere. I 1850 gik det første Jernbanetog fra Manchester til Liverpool, og nu ligger der 560,000 Kilometer Stinner paa Jorden, og Lokomotivernes samlede Kraft er saa stor, som om hvert Menneske paa hele Jorden 12 Dage aarlig havde en Hest til sin Raadighed. Paa den elektriske Udstilling i Frankfurt a. M. fremstillede en Maskine paa 6000 Hestes Kraft. Naar havde Mennesket tidligere en saa koncentreret Naturmagt til sin Raadighed? Hvad der gælder om Hæbet, at det kan bære Fregatter og Rødbestatter, det gælder ogsaa om Maskinen: den ælter Jernet som Dej, og den spinde den fineste Uld, finere end nogen Bomfræs Fingre kunde gøre det. Ustandsfuld kaster Maskinen nye Genstande ind i Verden. Medens tidligere en Mand paa en Dag kunde lave 36 Par Skjorteknapper, laver en Dreng ved Hjælp af Maskinen 9000 Par. Medens en Smed som altsidigst havde færdig en enkelt smaa Søm, frembringer den nu under eet Menneskes Ledelse ved Hjælp af Maskinen 500,000.

Og under alt dette er Maskinen selv endnu færdig i sin Vorden. Man kan med Rette tale om en „Kamp for Udværelsen“ blandt Maskinerne. Den første Maskine opsluger den mindre, den senere Konstruktion gør det af med den ældre. Tyve Aar gør ofte den første Hævelse: I 1860—70 leverede en Europæer med Maskine lige saa meget som 100 indiske Haandværkere, i 1890 lige saa meget som 1600 Kinesere eller 3000 Hånbuer.

Oversat finder man Maskinen. Den klatrer op paa Pilets, den gennemfører St. Gotthard, den slaar ved Flo-

derne Udbring og hvor de udgør sig i Hæbet, den har sin Plads ved Rhinen og ved La Plata, den gør Tjeneste i Storkøbenhavn og paa Landet, i Hospitalet og paa Teatret.

Hvor mange Maskiner mon der vel findes? Deres Tal er allerede næsten som Stjernerne paa Himlen og Sandet ved Havet. Dog har den østrigste Nationaløkonom Hertha for nogle Aar siden prøvet paa at udregne Summen af de i Maskinerne samlede Kræfter og har fundet den svarende til fem Milliarder Mennesker. Dette bliver 12½ Tjener for hver Person af den europæisk-amerikanske Befolkning og gennemsnitlig 60 Tjener for hver Familie. Den, der nu ved, at der i det gamle Athen hørte ca. 10 Slaver til en Borgerfamilie, han kan regne ud, at med en ligelig Fordeling af Maskinernes Tjeneste kunde nu til Dags enhver Husboldning blandt Kulturfolkene, uden noget Slaveri, have meget mere tjenende Kraft til sin Raadighed end forud den stolte Slægt af frie Herter i Grækenland.

Men hvad enten denne Milliardeberegning passer eller ikke, saa er det et høvert Tilfælde endnu langt fra til Ende med Kraftudførelsen i Menneskenes Tjeneste. Saa vidt jeg ved, var det den nylig afbøde Siemens, der ved Niagara-Bandsfaldet spurgte sig selv, hvor megen uoprettet Kraft, der blev bortbøstet i disse larmende Bænder. Man siger det skal være 12½ Millioner Hestes Kraft, — en vældig Arbejdsmængde for de dødsende Kæmpehæder i det vestlige Amerika. Og hvor mangen Bøt, som Tektikeren kunde tage i sin Tjeneste, flyder endnu ikke stille og naiv gennem Dalen. Forhen tæmmede man organiske Væsenere indtil de blev til Husdyr, nu til Dags tæmmer man uorganiske Væsenere indtil de bliver til Samfundets Tjener. Selv Solstrålerne skal ikke mere have Lov til som legende Børn uden Tjeneste og Arbejde at straae ud over den trable Verden; man vil kemist opfange dem paa store Tøge, forvandle dem og lede dem ind i Samskapparatet. Hvem ved, hvad der endnu vil komme? Verden er endnu fuld af Spirer, og endnu er Kulturmenskenes Klima gunstigt for deres Udvikelse.

Men er nu da med Maskinen ogsaa Lyk t e n kommen? Dersom man for Aarhundreder siden bestemt havde vidst, hvilke Hjelpekilder der kunde opslukke sig for os, saa vilde man vel have haft en Fremtidsstemning som den, der er udtrykt i Foraarsangsten:

Nu blomstrer skønt den fjerne Dal,
 Du arme Hjerte glem, din Aal,
 Nu maa sig alt til Lyfte vende.

Og dog, skønt Dampen stiger op i de fjerne Dale, har de guldne Dage endnu ikke vist sig. Rundt omkring Maskinen hører man sagte Graad. Rundt omkring de høje Skotterne er der Sut og Klage. Livet mister sin Hyggelighed, sin Behagelighed, sin tilfredse Grundtone. Nogle lider direkte, andre mere indirekte under Maskinernes Tidsalder; men ret af Hjertet jubler og glæder sig, naar nye Maskiner holder Indtog, det kan ingen. Med Maskinen som der Laarer, — med den gik megen Lykte til Grunde.

Derfor anlager nogle Maskinen og kalder den Aarhundredets onde Vand. Jeg har ikke blot blandt de fattige Bøvere i Eragebirge men ogsaa blandt Haandværkerne i Storkøbenhavn fundet Følt, der helst vilde have Maskinerne udryddet. De er vrede paa hele denne Tidsalder, hvor Dampen regerer. De drømmer sig tilbage til Tiden før Maskinen, da Haandværket endnu havde en gylden Periode, da enhver Landsby endnu levede sit Liv for sig, og da den enkelte endnu havde Ro og Sikkerhed. De er som de gamle Følt, der længe efter de gamle Dage.

Om denne mod Fortiden rettede Sindsstemning vilde jeg dog ikke tale her, hvis man ikke ogsaa hos troende Kristne ofte fandt en lignende Tanke-maade. Mange Kristne nu til Dags har deres Bøveler i Fortiden. Det er en betydningsfuld, men dødværet en sand Sætning. Der er noget, som man kunde kalde Romantiken i Kirken, en Tilbøjelighed til at trække sig tilbage til gamle Tiders Følelsinger, de Tider, da man aldrig hørte andre Kløktetoner end dem, der løb fra Kirketårnet, og da ingen høje Skotterne stod rundt om Kirkeetænnene som den nye Tids Minareter. Man lægge blot Mærke til de mest læste Opbyggelsesblade, og man vil se, at de i det hele og store er skrevne for Følt for Maskinernes Tid; de lovpriser Fortidens som de var i de gode gamle Tider. Og mon der ikke ogsaa ofte fra Prædikerstolen nu til Dags bliver prædikeret for den forrige Slægt? Mange af de mest trofaste Kirkegangere følger sig — ikke uden deres aandelige Væbenedes Styld — uhyggeligt til Nøbe ved den Tid, i hvilken Gud har sat os. De vil ikke vide af denne Tid med alle dens verdslige Fremstrid, og trækker sig derfor tilbage til en Romantiskristendom,

der muligvis hjælper dem selv til Ro, men som dog i det hele staar Kristendommen færdig.

Hvorfor staar denne mod Fortiden rettede Stemning?

Den Raar, fordi de bedre Hoveder i vor Tid, de Hoveder, der søger sig om Raad ved Maskinerne, ved de Kristnes Udværd faar det Indtryk, at Kristendommen er noget lige saa gammel-dags og foreldet som Spinderotten eller Postkaret. Kristendommen bliver, paa Grund af daarlige Fortæmpere, stemplet som noget, der passer for livstrætte eller tankfærdige Mennesker, noget, man uden Betænksomhed kan overlade til de gamle Bedstemøder eller de unge Bøger. Men en saadan Opfattelse af den kristelige Religion strider ganske mod dens Oprindelse. Kristendommen kom ind i Verden som en fornyende og forvandlerende Kraft, der fulde daadskafte unge Mænd med Begejstring. Den var som en Morgenvind, og ikke som en Aftenluftning, den var et verdensroerende Samfund, men ikke en Bøstjernerinde af alt det gamle. Nu til Dags vil mange af dens Bøvelere benytte den til Forgyldning for en svindende Tid; den skal give en gammel Politik, en gammel Samfundsbordning, gamle Ejenomsforhold og hjem ved hvad for gammelt Murværk, et fastere og ærbørdigere Udseende. O, kom blot h a n s e l v til os med sin Tale, Herren, Jesus! Kom blot h a n! Han vilde ikke haar fremmed overfor Maskinernes Tidsalder, men midt iblandt Maskinernes Herkæle vilde han som Guds Søn sige: „Det gamle er forbigangt, se, jeg gør alle Ting ny!“

Maskinen er ikke noget utrifseligt, thi Gud vil den. Gud taler til os gennem Historiens Kædsegninger. Igenom Kædsegninger har han nu i flere Partier højere og højere sagt til Kristendommen: Jeg vil Maskinen. Hvem kunde holde den tilbage, naar Gud vilde have den frem! Alle de Kristnes Sukke have ikke funnet hjemmets Fremstrid. Den nye Tid kommer, og den kommer fra Gud. Det er denne Hovedsag, vi i Dag vil indprænte os:

Gud vil det tekniske Fremstrid, han vil Maskinen.

Til nærmere Eftertanke over denne Sandhed skal det følgende tjene.

I Maskinernes Tid har Menneskene vænnet sig til at betragte alt som Maskine. I Begyndelsen af den nye Periode finder vi en Bog med den Titel: „Mennesket en Maskine“. Man glemte Sjælen. Paa lignende Maade tænkte man ogsaa, at hele Verden var en Maskine, og man glemte Verdenssjælen, den levende Gud. Men dette Uffind, denne tomme og indholdsløse Verdensanskuelse kan ikke holde sig i Lengden; Menneskene vil efter begynde at tørpe efter det levende, efter Sjæl. Den materielle Tid vil begynde at længes efter Gud, efter den personlige Gud. Men da vil den tun tunne gribe ham som den Gud, der har givet denne Maskinernes Tid, ikke som en Gud, der kun lændes ved Fædrenes rolige Dage, men som den, der er midt i Opfindelsen af jernes Periode, og som kommer i de sociale Omdannelses Vejre. Da vil den belende ham som Gud Fader, den almægtige Staber, der er Herre over Marken og over Maskinen og Over af alle Opfindelser og alle Fremstrid.

Da for hundrede Aar siden i Vest-europa Menneskenes voldsomme og Brødet blev knapt, saa tabte ogsaa mange gode Mennesker Hovedet, fordi de ikke troede. De havde ikke Tillid til Gud; de holdt sig ikke til Ordet, at hvad bor Gud har skabt, det vil han ogsaa opholde, og derfor talte de med Maktens om Overbefolkning og Indstrænkning af Menneskenes Antal. Men medens Menneskene raadsløst og, hørte de de stude hæmme den naturlige Kraft til Menneskeslagens Formærelse, saa kaldte Gud i Stikhed sine Engle sammen. Den ene Engel hed Zibslue, den anden ved Damp, en tredie hed Kul og en fjerde ved Jern. Og han, der gør Flamme til sine Bøvelere og Vinde til sine Sendeubud, han sagde til sine Tjener: Kom og hjælp mig at holde mine Bøveler i Live! Da stode Guds uhyggelige Tjenerer Værdshandelen; da gjorde de Indien til Europas Kornkammer og Sydens Landets Markter til et frugtbart Forraads-kammer for Lykfland. Han hørte fra sin høje Himmel, hvorledes Menneskene vare behyrdede, fordi de lattede mod Enden med Støbene og Markterne blev for smaa, og da lod han Livingsstone og Stanley gennemvandre Afrika og der opbode en udmættelig Rigdomskilde for fremtidige Kulturpoter. Og da han erfarede, at man trods Damp og Jern endnu havde Bøveling, saa aabnede han Udgang til Elektricitet og Aluminium. Saaledes søger Gud for os; og hvem kan sige, hvilke Kirker han endnu holder skjult, ligesom han holdt Elektriciteten skjult indtil dens Tidskom.

Maskinen, denne store Guds Gave, maa tjene Guds Rige. For den kom-

mer fra Gud, kunne vi vide, at den har sin Plads i Verdens Forløsningsplan. Det gælder saavel i Henseende til Guds Riges ydre Udvikelse paa Jorden som ogsaa i Henseendet til dets indre Udvikelse.

I en lille Aftre begyndte Guds Rige. Det første Trin var Erobringen af Folkene omkring Middelhavet. Dets andet Trin var Erobringen af de vest-europæisk-amerikanske Folkeslag. Men nu føle vi os staaende ved Begyndelsen af det tredje Trin, over hvilket staar Skrevet Salmens Ord: „Jorden er Herrens og dens Følge“. Ved Maskinen opstaaer det internationale Fællesskab mellem alle Dele af Jorden. En lille tykt Indvandringsaar i Forbindelse med Sydamerikas Stæder, og Japaneserne staber en Industri for Europa. Dette Fællesskab i Samfundshusholdningen vil blive Grundlaget for et Fællesskab i Jæber. Saaledes bærer Maskinen Missionen fremad. Forsømmer vi Missionen, saa vil i Kraft af Maskinen Hedenstabet oversomme os. I Maskinernes Tid maa derfor mere end forhen Missionsfindet blive fremherskende i Troslivet. Den Kristne i Maskinernes Tid er en Missionskristen.

Men efter sit Indhold er Guds Rige paa Jorden den fremstridende Overvindelse af Verdens Synd og Verdens Nød ved Troen. Guds Rige paa Jorden er Fortættelsen af vor Herres Jesus Liv. Jesus elskede, helbrede, hjalp, og ved sin frelsende Kærlighed forklarede han den faldne Jord. Den første Menighed forsøgte at gøre Ende paa Nøden. At stave Nøden ud af Verden er Kristendommens Sag, er vor Drogave. Til Opførelsen af denne Drogave gav Gud os Maskinen, gav os disse Milliarder af Jernslaver, gav os Muligheden for et Mangfoldighed af Produkter og fagde: „Her, mine Søner, giver jeg eder et Værktøj, for at I skulle lyse op i Fattigdommens Mørke; tag Maskinen og bring ved Hjælp af den Lys paa Jorden, tag den og slaar ved den en ny Tid!“ Gud gav Klædefabrikkerne, for at ingen mere skulle være nødt til at gaa nøgen eller halv-nøgen, og Transportlignene, for at ingen mere skulle behøve at fulte. O, hvor vidunderligt er Gud! Hvem har ganske fattet hans Vejre? Hans Visdom og hans Gødhed maa gribe os i Hjertets Døb. Jeg vilde ønske, at der var en Søndag i Aaret, da alle Prædiker stude prædike over „Guds Raade, idet han gav os Maskinen“. Det vilde være den bedste Lejlighed til at prædike om de Pligter, som de Kristne i Maskinernes Tidsalder have, prædike om Tæknemæssigheden og Tillid, Mission og Børfjernelse af Nød. Hvorfor fejrer man egentlig Guds forbigangne Gerninger i Kirken mere end de nærværende? Maa vi ikke sige: Herren har gjort store Ting imod os, derfor ere vi glade! Ja, ingen kan være saa begejstret over Maskinen som en ret Kristien.

Og dog! Og dog! Klagerne rundt om Maskinerne er ingen Indbildning. Det er en følgelig Sandhed, at Ulykkeligheden i Maskinernes Tid raaber til Himlen. Om ogsaa Ministre ikke vilde anerkende Nødsstanden, saa er vi dog omgibne af den. Det Strig, der lyder op fra Dybet, er ikke blot og bart Etto af Agitationstaler. Nej, det er sandt, at vi se en forpint Befolkning leje sig omkring Maskinerne. Hvorledes passer nu dette til den Sætning, at Maskinen er en Gave fra Verdens Fader? Er Guds Raade Uvirsagen til Ondet? Det være langt fra! Guds Gave er god, men Menneskene have endnu ikke lært at bruge den. Guds Bøveler vilde endnu ikke, hvorledes de skulle omgaaes med dette Kæmpewærktøj. Dette er et Hovedhjørne af det, som man kalder det sociale Spørgsmaal.

Gud giver aldrig Gaver uden Opgaver. Og saa med Hensyn til Brug af Ilden og Jernet maatte Menneskene langsomt og mæssigt lære sig til at Rette, Guds Gaver have altid noget af den gaadefulde Storhed, som Gud selv har. De aabenbare først lidt efter lidt deres Kærlighed og deres Kræver. Vi lever i Tider, da man netop begynder at faa Synene op for, hvad Gud gav os med Maskinen: en Tidsalder med nye Former for Livet.

Maaske vilde det tjene til Klarhed i denne Retning, om vi i Vanden forsøgte os for en Domsfæl, for hvilken Maskinen er anlagt. Naturligvis skal den have Lov til at forsvare sig. Træd frem, I som har noget at sige over!

Industriarbejderen træder frem og siger (ikke enhver af hans Fæller vilde dog sige det samme), han siger altsaa: Maskinen er min Lyran. Dag ud og Dag ind er jeg lænket til den under ensformigt Arbejde, den berøver mig af Frihed. Jeg er selv ikke andet end en Del af Maskinen.

Maskinen svarer: Er jeg Styld i, at du ikke har nogen Frihed? Er jeg Styld i, at du ingen Tid har at ofre

paa dine Børn? Jeg er tilfreds, naar du tilbringer otte Timer daglig ved mig; hold dig da til dem, der ville længe dig længere til mig. Jeg har lært eder Arbejde tilføle, men nu er det eders Sag ogsaa at lade det for hverandre.

Haandværkeren træder frem for Domsfæl, og da han faar Nje paa Maskinen, bliver han forbitret: Du har traadt mig i Støvet! Jeg var agtet og velhavende, men du har taget mig Brødet af Munden, du har gjort mig til Dagelønner. Jeg var som en, der skal løbe om Raad med Toget. Jeg har løbet af alle Kræfter, men tilsidt maatte jeg dog, overanstrengt og udsæst, opgave Været.

Maskinen svarer: Tænk dig om, er det ikke Uforstand at ville løbe om Raad med Toget? Sæt dig dog ind i Toget!

Jeg kan ikke.

Du alene kan ikke? Men det er dog heller ikke rigtigt, naar du bliver sidende rolig paa din Stammel og træder, at Verden rundt omkring skal blive ved at være, som den er. Jo hurtigere du finder dig til Rette i den nye Tidsalder, desto bedre for dig.

Det er den gamle Historie: Menneskene ere ikke indrettede paa Maskinen.

Den arbejdsløse fortæller: Jeg kunde og vilde arbejde. Saa kom en ny Maskine og gjorde mig arbejdsløs. Jeg blev hjert og gif paa Bummel, og nu buer jeg ikke mere. Men af min Slægt er der hundrede tusinde.

Maskinen svarer: Skinet er imod mig. Arbejdsløshed, som har sin Grund i nye Maskiner, forekommer overalt. En Støvs-Maskine gør 5 Arbejdere brodløse. Men, høje Domsfæl, tillad mig et vigtigt Spørgsmaal. Vi tilføle det.

Spørgsmaalet lyder: Giver det ikke endnu mange Mennesker, der gaa barfode, fordi de ikke have Stø? Giver det ikke endnu Mennesker, der kunde bruge Udværet eller Sengesteder eller Skuffeløve eller Billeder eller andre Ting?

Jo, der findes uden Tvivl mange saadanne.

For alle dem, siger Maskinen, vilde jeg gerne arbejde. Hvorfor maa jeg da ikke? Hvorfor lade I ikke alle de Arbejdsløse arbejde med mig, indtil enhver Trang er tilfredsstillt?

Hvorfor? Hvem skal da betale Været?

Der ligger altsaa Uanseligheden, siger Maskinen. Saa er jeg rejsberedigt. Giver Pengesforhold er endnu ikke afpassede til Maskinernes Tid. Det er et Indretningsspørgsmaal.

Saaledes fører Samtalen om Maskinen midt ind i det social-politiske Arbejde. Dette Arbejde er som saadant et kristeligt Arbejde, saa snart som man har indrømmet Rigtigheden af Forsætningen: Maskinen er en Guds Gave. Thi man kan umuligt sige: Gud gav Maskinen, men Følgerne af denne Kædsegning behøver jeg som Kristien ikke at bekymre mig om.

Samtalen viste endvidere, at det kristelige sociale Arbejde, fra hvilken Ende man saa vil tage fat derpaa, tilsidt med Nødvendighed maa føre til en Behandling af Ejenoms-spørgsmaalet. Det er umuligt i Lengden at komme udenom dette: at tage en klar Stilling til Kapital og Penge. Der er Følt, som tro, at den kristelige Socialisme er en Socialisme, der lader Kapitalen i Ro. Vi bebrer disse Mennesker om endnu en Gang at tænke det sociale Spørgsmaal igennem med Maskinen som Udgangspunkt. Enten maa Maskinen af Vejen, eller de nuværende Pengeforhold maa forandres. Kan der være Tvivl om, hvilket af de to der er Guds Villie!

Vi slutte med den Bøn, der i Maskinernes Tid begynder at blive dobbelt indholdsbærig:

Komme vil Rige!

Batterie og Js.

Under Mærket A. M. strives i „Ar. Døbl.“

En Batterie er en meget lille Plante, saa lille endog, at den i de fleste Tilfælde skal forstærkes tusinde Gange, inden den kan ses. Det er rent ubiagtesfølsomt, at Skørelsen naar op efter Høstbatterier, men tusinde af den Slags flyder ogsaa omtrent lige saa meget som et almindeligt Hævelsorn.

Influensabakterier er derimod saa lille, at den næppe er i Stand til at danne en synlig Pril, naar den forstærkes 1000 Gange. Af Tuberkelbakterier vil tusinde omtrent være nok til at kunne udfylde Sjæt i en Synaal o. s. v.

Med dette, at de er smaa, følger, at de næppe faa lidt; de træffes derfor overalt; de findes i Jorden, i Luften og i Hæbet, nogle holder til i levende Væsenere, andre i døde og saa fremdeles.

De har været til lige saa længe, der har været Liv paa Jord, skønt de først er kendt i den senere Tid.

Man kan sige om dem, at uden deres Tilværelse kan intet høiere Dyr eller Plantelevet trives; de er virksomme ikke blot over for det Liv, der er, men ogsaa med Hensyn til det, der skal komme, idet de omdanner Vædsier og døde Planter til ny Kæring for kommende Slægter.

Den Temperatur, ved hvilken de udvikler sig hurtigt, er ikke ens for alle Arter. Nogle har deres bedste Væremåde ved 25 Grader Celsius, andre ved 35 Grader o. s. v.

I øvrigt taaler de i det hele taget ikke saa godt høje som lave Temperature. Selv en saa ringe Varme som 55 Grader Celsius er i Stand til at dræbe de aller fleste af dem.

Af Kulde har man derimod forgæves anvendt meget lave Grader; end ikke en saa enorm lav Temperatur som 100 Gr. har vist sig tilstrækkelig til at dræbe dem.

Heraf kan man altsaa drage den Slutning, at det, at rene Stalbrug og Mælkemæde for Batterier ved om Vinteren at lade Kulden indvirke nogle Dage paa Potalerne, er helt hen i Vejret. Det samme gælder en Anstuelse som den, at Js, fremgaet af en snævet Dam eller af et Vand med Tilføs fra Kloaker eller lignende, ikke bliver renseset fra Batterier uden Frysning; thi det kan den aldeles ikke bære Tale om.

Faren er lige saa stor ved Brug af Js, som den er det ved Vand. Noget Følt burde hufte, naar der hørtes Js hjem til Mejeri- og Husboldningsbrug.

Nogle Udtalelser om „Frelse“
Troslære for Lægfolk.

Pastor Vilh. Ved
 skriver i „Den indre Missionsstidende“ 14. April 1901:

„Frelse, Troslære for Lægfolk.“ Skønt jeg har givet denne Bog min bedste Anbefaling ved det Forord, jeg har skrevet i den, vil jeg gerne nu, da den er kommen til 6. Hæfte, paany hende Opmærksomheden paa den. Den Strid, der i den senere Tid er ført i Bladene angaaende Bibelens Sandhed og Paalidelighed, angaaende evig Frelse og Fortabelse o. s. v. har i fuldt Maal gødgjort, hvad jeg skrev i Forordet, at den levende Menighed ikke længere kan nøjes med Vækning af opbyggelig Art, men maa sætte sig ind i de forskellige kristelige Spørgsmaal, for at blive bevaret for alle Vildfarelser. Hvad selve Bogen angaar, da har den ogsaa i fuldt Maal gjort til, hvad jeg skrev om den: den er skreden i et klart og jævnt Spørg, som den kan læses af alle Lægfolk. Som Titelen „Frelse“ viser, tager den ikke alt det med, som ellers kan optages i en kristelig Lærebog. Den er praktisk anlagt og tager i det væsentlige kun Sigte paa de Spørgsmaal, som vedrører vor Frelse i Kristus. Som 6. Hæfte viser, staar Forfatteren paa den lutheriske Kirkes gamle Standpunkt angaaende Opfattelsen af Kristi to Naturer, og i Følge denne havde Kristne ogsaa som Menneske bevaret sine guddommelige Egenheder. Dette har stor Betydning for vor Opfattelse af Bibelens Paalidelighed; thi hvad han som den Alvidende har antaget som Sandhed, kan ikke rolles af Menneskemening. Bogen vil egne sig godt til at anvende ved Samtalestøber. Missionsens Udvendige anbefales at arbejde for den med Zærelse, og Væner af vor Kirkes gamle Lære at modtage den med Tak. Prisen er jo overmaade billig. **W i l h B e c k**.

„Samfundet“:
 „Et sundt Menighedsliv kan ikke holde sig, uden at der ligger en sund og vel sammenhængende Tankeverden bag ved. En jævn og solid Fremstilling af vor Kirkes Lære er derfor af største Betydning for det mægtige vakte Kirkelev i Danmark. Bogen vil aabenbart blive en sund og god Fremstilling af den lutheriske Dogmatik, saadan som denne opfattes i Nutidens funde „Missions“ Kæbfe...“

„Vort Land“:
 „Det er overordentlig gavnligt, at der under vor Tids stærkt religiøse Liv gives en sund og bevidst Vejledning i den kristne Lære. Hvad der hidtil foreligger af denne Bog, er skrevet i et jævnt og klart Spørg, saa at det kan læses med Udblytte.“

En Læser skriver:
 Jeg vil gerne virke for Bogens Udværelse, da jeg begynder at forlaare et saadant Arbejdes Betydning.
 3 Omflag \$1.00. Indbunden \$2.00.

Danish Luth. Publ. House,
 Blair, Nebr.

De, som ikke har modtaget Marsberetning fra Mødet i Racine 1902, bedes sende os et Postkort, og Ordren skal snarest mulig blive besørgt.
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.